

BESLUT

1982-02-22

11.392-2830-81

LÄNSSTYRELSEN

Västerbottens län

Länsantikvarien

Byrådirektör

G Johansson

Byggnadsminnesförklaring av Östra gathuset, Storgatan 37, och Västra gathuset, Storgatan 35, båda på fastigheten Haren 9 inom Skellefteå centrum, Skellefteå kommun (4 bilagor)

Frågan om byggnadsminnesförklaring har väckts den 9 november 1981.

Östra gathusets och Västra gathusets läge, historia och utseende framgår av bifogad beskrivning. De bevarar egenarten hos gången tids byggnadsskick och är med hänsyn därtill att anse som synnerligen märkliga.

I skrivelse till länsstyrelsen den 4 januari 1982 har Ni såsom ägare till fastigheterna godkänt föreslagna skydds-föreskrifter.

Riksantikvarieämbetet samt byggnadsnämnden och kultur-nämnden tillstyrker byggnadsminnesförklaringen.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § byggnadsminnes-lagen (senaste lydelse SFS 1976:440) Östra gathuset, Storgatan 37, och Västra gathuset, Storgatan 35, båda på fastigheten Haren 9 inom Skellefteå centrum för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skydds-föreskrifter.

Skyddade delar

- Byggnaderna som markerats med snedstreck på bifogad kartkopia, får inte rivas eller flyttas.
- Byggnaderna får inte till det yttre byggas om eller på annat sätt förändras. Befintlig panel med detaljer skall bibehållas.

Underhåll

- Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant

Postadress
901 86 UMEÅ

Gatuadress
Storgatan 71 B

Telefon
090-10 70 00

Postgiro
3 51 94-0

1982-02-22

11.392-2830-81

sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
Samråd i vård- och underhållsfrågor skall ske med
länsstyrelsen.

Övrigt

- Markområde som utmärkts med prickad linje på bifogad kartkopia skall hållas i sådant skick att byggnadernas utseende och karaktär inte förvanskas.

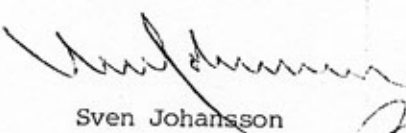
Länsstyrelsen kan ge tillstånd till ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter om det måste ske för att byggnaderna skall vara till nytta eller om eljest särskilda skäl föreligger.

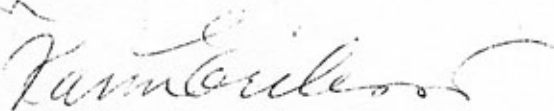
Enligt 14 § tredje stycket lagen om byggnadsminnen gäller detta beslut omedelbart, även om det överklagas.

Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten, se bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Sven Johansson jämte ledamöterna Bert-Ove Bäckman, Erik Eriksson, Bengt O Gullsjö, Margareta Hedlund, Erik Johansson, Bertil Carlsson, Yngve Lauritz, Karl-Erik Lundström, Stefan Löfstedt, Hagar Normark, Carl Schmidt och Göran Svanberg.

I den slutliga handläggningen deltog även länsantikvarie Karin Eriksson, föredragande, länsråd Harry Forsell, förste länsassessor Stig Rönnblad och länsarkitekt Märt Saarm.

Sven Johansson

Karin Eriksson

1982-02-22

11.392-2830-81

Bilagor

Byggnadsbeskrivning (bil 1)
Situationsplan (" 2)
Fotografier (" 3)
Besvärshänvisning (" 4)

Kopia till

byggnadsnämnden, rek
riksantikvarieämbetet och statens historiska museer
för ev överklagande (3 ex), delgivningskvitto
Västerbottens museum
Skellefteå museum
kulturnämnden
planenheten
länsantikvarien
kammarrätten i Sundsvall för lagakraftbevis
inskrivningsmyndigheten, rek (efter laga kraft)
fastighetsregistermyndigheten, rek (efter laga kraft)
riksantikvarieämbetet, byggnadsminnesregistret (efter laga
kraft)
Västerbottens museum (efter laga kraft)
Skellefteå museum (efter laga kraft)
handlingarna + besvärshänvisning

Östra gathuset, Storgatan 37, och Västra gathuset, Storgatan 35, båda på fastigheten Haren 9 inom Skellefteå centrum, Skellefteå kommun

Byggnadernas läge, utseende och historia

Storgatan var ända fram till 1950-talet stadens huvudgata. Från mitten av 1800-talet växte här upp en tvåvåningsbebyggelse av litet förnämre karaktär än i andra delar av staden. Kvarteret Haren med sina tre handelsgårdar är ett minne från den tiden.

Östra gathuset, Storgatan 37

Byggnaden uppfördes 1848 för handlanden Johan Hortelius, troligen av byggmästaren Johan Sandström. Denne hade fått länsstyrelsens uppdrag att övervaka allmänna och privata byggnationer och anlätades dessutom av privatpersoner.

Hortelius' hus är exempel på det under slutet av 1700-talet och början av 1800-talet vanliga borgarhuset som förekom i en del norrländska städer. Det består av en tvåfilig huskropp på rektangulär plan och i två våningar, med ett karaktäristiskt flackt, valmat tak. Timmerhuset fick en yttre brädfodring som efterliknade samtida arkitektur i puts och sten. Stenarkitekturen var på 1840-talet empirebetonad med kraftigt profilerade taklistor, tunna horisontallister, breda hörnpilastrar och en förkärlek för gavlar och profilerade fönsterkornischer. Till denna stil hör också den paneltyp som under 1800-talet användes mest i Skellefteå, kälspontpanelen. Panelbrädornas breda käl i nederkant efterliknar murfogen mellan stenskiift. Denna paneltyp visar påverkan från städerna på andra sidan Bottenviken, bl a Jakobstad, Brahestad och Gamla Karleby.

Hortelius gjorde efter några år konkurs och fastigheten övertogs av källarmästare Lundeberg, som här bedrev krog- rörelse fram till dess att det nya stadshuset stod klart. Under en lång period har huset inrymt en järnhandel.

Huset har sedan byggts till i etapper. 1901 flyttades en gårdsflygel och byggdes ihop med gathuset. Det försågs med två trapporn.

LÄNSSTYRELSEN
Västerbottens län
Länsantikvarien

BYGGNADSBESKRIVNING

1982-02-22

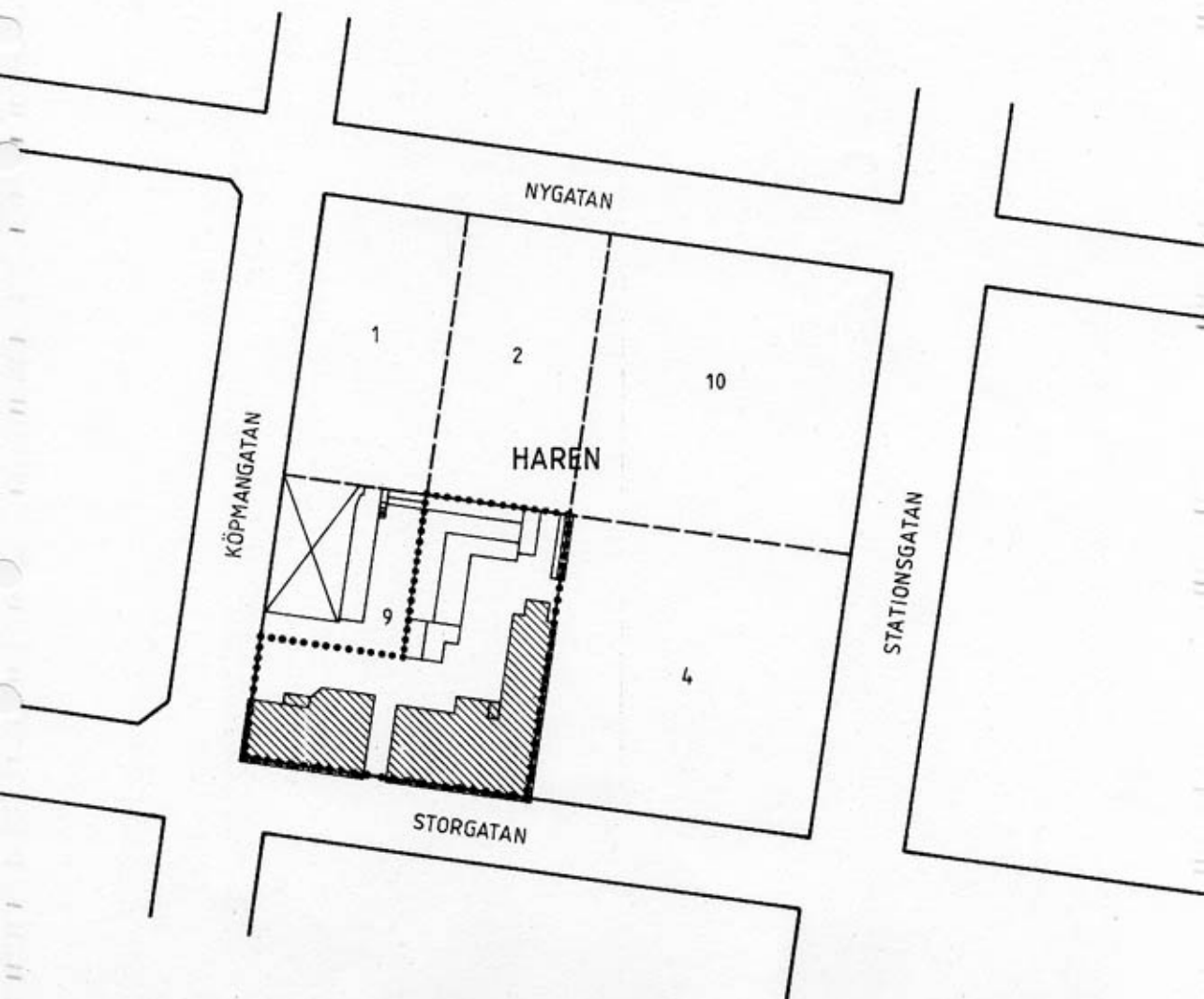
11.392-2830-81

Västra gathuset, Storgatan 35

Huset uppfördes 1848 av handlanden Johan Lindberg och inköptes sedermera av handlanden C L Sjöström. Affär och fastighet övertogs i början av 1900-talet av handlanden E A Wikner.

Byggnaden är av samma typ som det östra gathuset - en huskropp i två hela våningar med flackt valmat tak. Panelen är inte den på de andra förnäma husen vanliga kälsponten, utan den mera "lantliga" locklistpanelen. I övrigt finns de typiska empiredetaljerna. Möjligen är locklistpanelen av senare datum.

BYGGNADSMINNESFÖRKLARING AV ÖSTRA OCH VÄSTRA GATHUSET PÅ KVARTERET HAREN 9, SKELLEFTEÅ KOMMUN

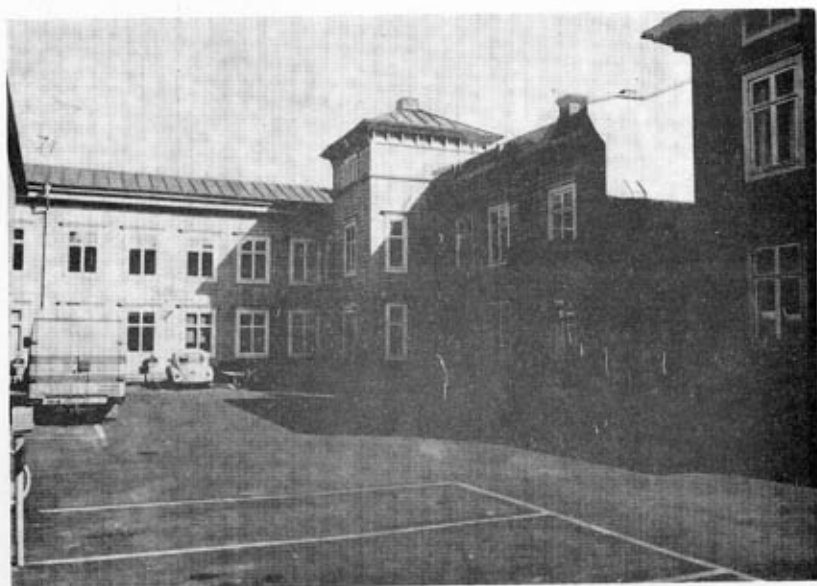

..... GRÄNS FÖR SKYDDSOMRÅDE

 BYGGNAD SOM ÅTNJUTER SKYDD ENLIGT BYGGNADSMINNESLAGEN

Östra gathuset

Östra gathuset

Västra gathuset

